Van Pierre Lauffer en Diana Lebacs

Rijmpjes voor kinderen

ONMISKENBAAR belangrijk in het proces van taalontwikkeling is wanneer kinderen al van jongsafaan op speelse wijze in kontakt worden gebracht met hun moedertaal. Een waardevol middel hiertoe vormen de kinderrijmpjes die in sommige gevallen bakerrijmpjes en soms ook wel nonsensrijmpjes worden genoemd. Bij bakerrijmpjes gaat het om rijmpjes die al vanaf de wieg aan de baby kunnen worden voorgedragen. Nonsensrijmpjes zijn grappige rijmpjes die vaak onmogelijke situaties weergeven waarin zoveel humor zit verwerkt dat het tot veel vrolijkheid kan leiden. **Kinderrijmpjes zijn bij uitstek die vorm van literaire ekspressie die door hun klankenspel en ritme de belangstelling voor taal bij het kind weten op te roepen.**

Terwijl Antilliaanse kinderen het tot nu toe met mondeling overgeleverde rijmpjes hebben moeten doen en slechts aangewezen zijn geweest op Nederlandse talige rijmpjesbundels, kunnen we eindelijk spreken van een belangrijke vooruitgang in de Antilliaanse jeugdliteratuur, voor wat betreft gedrukte kinderrijmjes, met de resente publikatie van 2 papiamentstalige bundels kinderrijmpjes t.w. "Yòmi, yòmi" van Diana Lebacs en "Mi buki di bestia" van wijlen Pierre Lauffer.

"YOMI YOMI" VAN DIANA LEBACS bevat rijmpjes gebasseerd op het Antilliaans alfabet. Bij elke letter hoort een tekening die overigens geen verband houdt met de rijmpjes die ernaast gedrukt staan.

In de rijmpjes komen woordjes voor die keer op keer de betreffende letter bevatten. Bij sommige letters staan meerdere rijmpjes gedrukt zodat hierdoor dus keuzemogelijkheden zijn geschapen. De illustraties (van de schrijfster zelf) staan afwisselend op gekléurde bladzijden afgedrukt, waardoor het geheel vrij fleurig aandoet. Het lettertype is nogal klein uitgevallen, maar doordat het boek zich eerder leent om door volwassenen mét kinderen gebruikt te worden, is dit geen bezwaar. Zoals de schrijfster zelf in de inleiding zegt, is het boekje niet bedoeld om kinderen letters te leren maar meer dat volwassenen het boek hanteren om kinderen klanken bij te brengen. Het geheel ziet er erg verzorgd uit. Nadat Pierre Lauffer in juni 1981 overleed, werd ter nagedachtenis van hem, de Fundashon Pierre Lauffer opgericht die o.a. tot doel heeft (nagelaten) werk van Pierre Lauffer uit te geven.

Eén van de eerste werkzaamheden van de Fundashon is het opsporen van alle gepubliceerde en niet-gepubliceerde werken van P. Lauffer, met de bedoeling te proberen van de laatste kategorie toch tot enkele publikaties te komen. Dit is dus nu gelukt met de uitgave van het boekje **"Mi buki di bestia"**. De titel zegt het al: het gaat in dit boekje om rijmpjes over dieren waarbij de betreffende dieren ook afgebeeld staan. Het gaat om dieren die in drekte omgeving van het Antilliaans kind voorkomen maar ook om dieren uit andere landen.

Ook dit boekje ziet er keurig uit: een aantrekkelijke omslag en een duidelijk lettertype en duidelijke tekeningen van Henry Lauffer dragen hiertoe allemaal bij. **Terwijl kinderen door het boekje van Diana klanken zullen leren herkennen en uitspreken en daarnaast ook het Antilliaans alfabet spelenderwijs kunnen leren, worden ze door Pierre's boek ook nog in gelegenheid gesteld bepaalde dieren te leren kennen. Op hetzelfde moment leren ze klanken en vindt er woordverrijking plaats.**

Beide boekjes zijn behalve thuis, ook zeer bruikbaar in peuter en kleuterscholen zeker omdat ze toch zo verschillend zijn van elkaar. Volwassenen kunnen de rijmpjes voordragen, ze de kinderen laten nadoen, uitspelen en zingen.

Op speelse wijze brengen beide auteurs kinderen in kontakt met klanken die een grote bron van genoegen kunnen zijn.

De waarde van de rijmpjes ligt in het spel van taal, ritme en klank, versterkt door het verrassingselement. Het plezierig beleven van klank kan later ook leiden tot het genieten van poëzie. Toch vallen bepaalde verschillen op: Diana is nogal vrij omgegaan met de taal: de rijmpjes verschillen nogal van lengte en niet altijd eindigen ze met dezelfde klank. Daarentegen heeft Pierre hier wel aan gedacht: op consequente wijze laat hij alle rijmpjes met dezelfde klank eindigen. Verder is hij niet verder gegaan dan maksimaal zesregelige rijmpjes.

Weer valt op hoe soepel, speels en kreatief Pierre altijd al met het papiamènto heeft weten om te gaan, zonder dat het geforceerd aandoet.

Wel hebben beide boekjes elk op zich hun didaktische waarde en het suksesvol effekt kan alleen in de praktijk gemeten worden. Naar mijn indruk zullen ook volwassenen schik kunnen hebben bij het voordragen van de rijmpjes aan kinderen. De kinderen kunnen dan ook meegenieten van de aantrekkelijke illustraties. Beide boekjes zijn bij Montero gedrukt en zijn verkrijgbaar in de plaatselijke boekhandels.

VIOLA STATIA